

จริยธรรมแพทยปัจจุบัน (Current Medical Ethics)

สมชัย บวรกิตติ
ราชบัณฑิต สำนักวิทยาศาสตร์
ราชบัณฑิตยสถาน

คำสำคัญ : จริยธรรม, จิตวิญญาณ, มารยาท

“จริยธรรม” น. ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ, ศีลธรรม, กฎศีลธรรม (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์ จำกัด, ๒๕๔๖, หน้า ๒๙๑) เป็นเรื่องที่คนไทยในยุคนี้ ไม่ว่าจะอยู่ในระดับชนชั้นใดอาชีพใด ยังขาดตกบกพร่องกันมาก ดังเป็นเรื่องอื้อฉาวในวงการเมืองปัจจุบัน โดยประสบการณ์ของผู้เขียน ในวงการแพทย์ก็เริ่มเสื่อมทรามลงอย่างเห็นได้ชัด ในช่วง ๒-๓ ทศวรรษที่ผ่านมาทำให้ความที่เคยเป็น “หมอฟอพระของคนป่วยไข้” หดหายไป มีจิตวิญญาณของ “แพทย์เชิงพาณิชย์” เข้ามาแทนที่

เมื่อ ๓ ปีก่อน ผู้เขียนได้ประสบเหตุการณ์การรักษาผู้ป่วยอย่างไร้จริยธรรมหรือคุณธรรมอย่างอุกฉกรรจ์ จึงเขียนบทความ “อาการไข้ในผู้ป่วยมะเร็งขั้นสุดท้ายไม่ได้เกิดจากการติดเชื้อเสมอไป” ลงพิมพ์ในวารสารวิชาการสาธารณสุข ๒๕๔๖;

๑๒ : ๖๘๕-๘ เพื่อเป็นอุทาหรณ์เตือนใจแพทย์ แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะยังได้พบเห็นการปฏิบัติอยู่ตลอดมา เมื่อเร็วนี้ ๆ ได้ประสบเหตุการณ์คล้าย ๆ กันอีก จึงเขียนบทความนี้เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกอีกครั้ง โดยหวังจะทำให้กลุ่มแพทย์ที่จิตวิญญาณยังไม่ถลาลึกลง ได้ชะงักหรือวางเว้นการกระทำลงบ้าง มารยาทในการทำงานระหว่างแพทย์ด้วยกันเป็นเรื่องสำคัญ ในสมัยช่วง ๓๐-๔๐ ปีก่อน ผมเป็นอายุรแพทย์ที่โรงพยาบาลศิริราชต้องส่งผู้ป่วยไปปรึกษาศัลยแพทย์เป็นประจำ ศัลยแพทย์ส่วนใหญ่ยึดหลักปฏิบัติให้ความร่วมมือที่น่ายกย่องอย่างยิ่ง กล่าวคือ เมื่อส่งผู้ป่วยไปปรึกษา ท่านก็ให้คำแนะนำการรักษาทางศัลยกรรมที่จำเป็น เมื่อผ่าตัดแล้วและหมดเรื่องทางศัลยกรรม ท่านก็ส่งผู้ป่วยกลับคืนพร้อมรายงานการรักษามาให้รักษาทางอายุรกรรมต่อไป ในสมัยนั้น

เท่าที่จำได้มีอาจารย์ศัลยแพทย์ท่านเดียวที่ปฏิบัติแปลกไป คือ เมื่ออายุรแพทย์ส่งผู้ป่วยไปปรึกษาและได้รับการวินิจฉัยว่าไม่เหมาะที่จะได้รับการรักษาโดยการผ่าตัด (เช่น ผู้ป่วยวัณโรคส่วนมาก ผู้ป่วยมะเร็งบางระยะ) ศัลยแพทย์ท่านนั้นจะลงมือให้การรักษาทางอายุรกรรมโดยไม่ส่งผู้ป่วยคืนให้อายุรแพทย์รักษา ในปัจจุบันมีศัลยแพทย์ประเภทนี้ชุกชุมขึ้นมากโดยเฉพาะในโรงพยาบาลเอกชน

มารยาทแพทย์แบบที่ร้ายแรงกว่า คือการรักษาโดยไม่คำนึงถึงผลดีหรือผลร้ายต่อผู้ป่วยและญาติผู้ป่วย ซึ่งเกิดขึ้นเฉพาะในโรงพยาบาลเอกชนเช่นกัน ผู้เขียนขอเรียกวิธีการรักษาแบบที่จะกล่าวต่อไปนี้ว่าเป็นการรักษา “ระบอบกินกันเป็นทีม” ตัวอย่างได้แก่กรณีผู้ป่วยที่มีแพทย์เจ้าของไข้ทำการรักษาอยู่ เมื่อพบหรือสงสัยโรคที่ตนเองไม่ถนัดได้ส่งผู้ป่วยไปปรึกษาแพทย์เฉพาะ

ทางเพื่อขอความเห็นและการรักษา
ที่ถูกต้อง (ก็มีแพทย์บางท่านไม่ยอม
ส่งผู้ป่วยไปปรึกษาใคร เลี้ยงไว้จน
ผู้ป่วยหมดตัวหมดชีวิต) แพทย์ที่รับ
ปรึกษาบางท่าน นอกจากจะไม่แจ้ง
แพทย์เจ้าของไข้ว่าผู้ป่วยรายนั้น ๆ
เป็นโรคที่ท่านไม่สามารถรักษาได้
ถือโอกาสสถาปนาตัวเองเป็นแพทย์
ร่วมดูแลผู้ป่วย (คิดค่าเยี่ยมไข้ประ-
จำวัน) บางครั้งยังส่งผู้ป่วยไปปรึกษา

แพทย์คนโน้นแพทย์คนนี้ (? ในทีม
ของตน) โดยไม่แจ้งแพทย์เจ้าของ
ไข้ (โดยมารยาทและความถูกต้อง
ควรขออนุญาตแพทย์เจ้าของไข้และ
ญาติผู้ป่วยทุกครั้ง) ซึ่งการปฏิบัติ
ดังกล่าวบ่อยครั้งไม่มีเหตุผลสมควร
ทำให้ผู้ป่วยและญาติผู้ป่วยต้องเสีย
ค่าใช้จ่ายสูงขึ้นจากจำนวนแพทย์
ผู้ดูแลและขนานยาที่สั่งใช้เพิ่มขึ้น
โดยไม่เอื้อประโยชน์ เพราะแพทย์ที่

รับปรึกษาเกือบทุกคน จะสั่งยาเพิ่ม
เป็นวิสัย และบางคนไม่ดูตาม้าตา
เรือสั่งยาประเภทเดียวกันซ้ำเข้าไป
อีก (ดูบทความที่อ้างถึงข้างต้นเรื่อง
อาการไข้ในผู้ป่วยมะเร็ง ที่ทำให้ญาติ
ผู้ป่วยต้องเสียเงินไปกว่าหนึ่งล้าน
บาท และผู้ป่วยก็ไม่รอดชีวิต) เหตุ
การณ์เยี่ยงนี้ไม่น่าเกิดขึ้นในประเทศ
พุทธศาสนิกชน

หลักเกณฑ์การเว้นวรรค

ในการเขียนหรือพิมพ์หนังสือไทย ให้เว้นวรรคเล็ก ในหลายกรณี เช่น

๑. เว้นวรรคเล็กระหว่างชื่อกับนามสกุล เช่น นายเสริม วินิจฉัยกุล
๒. เว้นวรรคเล็กหลังคำนำพระนามพระบรมวงศานุวงศ์ พระนาม และฐานันดรศักดิ์ เช่น สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ
๓. เว้นวรรคเล็กระหว่างชื่อบริษัท ธนาคาร ฯลฯ กับคำ “จำกัด” ที่อยู่ท้ายชื่อ เช่น ธนาคารทหารไทย จำกัด
๔. เว้นวรรคเล็กระหว่างคำ “ห้างหุ้นส่วนจำกัด” และ “ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล” กับชื่อ เช่น ห้างหุ้นส่วนจำกัด วีวรสิน
๕. เว้นวรรคเล็กระหว่างชื่อสถานที่ต่าง ๆ เช่น ถนน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด เช่น ราชบัณฑิตยสถาน ในพระบรมมหาราชวัง ถนนหน้าพระลาน แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐
๖. เว้นวรรคเล็กระหว่างยศกับชื่อ เช่น จอมพล ป.พิบูลสงคราม
๗. เว้นวรรคเล็กระหว่างกลุ่มอักษรย่อ เช่น นายเสริม วินิจฉัยกุล ป.จ. ม.ป.ช. ม.ว.ม.
๘. เว้นวรรคเล็กระหว่างตัวหนังสือกับตัวเลข เช่น เขาเลี้ยงสุนัขไว้ที่บ้านตั้ง ๓๐ ตัว
๙. เว้นวรรคเล็กระหว่างวันกับเวลา เช่น มีการประชุมทุกวันพฤหัสบดี เวลา ๑๐.๐๐ น.
๑๐. เว้นวรรคเล็กหลังข้อความที่เป็นหน่วยมาตราต่าง ๆ กับข้อความที่ตามมา เช่น โต๊ะ...ขนาด กว้าง ๐.๘๐ เมตร ยาว ๑.๖๐ เมตร สูง ๐.๖๐ เมตร

หลักเกณฑ์นี้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ แต่บางครั้งอาจเว้นวรรคหรือไม่เว้นวรรคก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้เขียน